

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **W. J.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2004, sp. zn. 55 Az 727/2003,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 6. 6. 2003, č. j. OAM-4545/VL-10-ZA08-2002. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovateli neudělil azyl pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Zároveň žalovaný rozhodl o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ustanovení § 91 stejného zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a, b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), tzn. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vady správního řízení. Pochybení soudu spatřuje stěžovatel v tom, že nebyla řádně vyhodnocena otázka případného naplnění podmínek pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona

č. 325/1999 Sb. Stěžovatel sice souhlasí s tím, že uvedení výhradně ekonomických důvodů v žádosti o azyl nezakládá důvod pro jeho udělení, nicméně je nutno vždy zároveň zvážit, zda tyto ekonomické důvody nemohou být posouzeny jako důvody humanitární. Toto uvážení správního orgánu je nutno podrobit soudnímu přezkumu, a to zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že životní situace v Číně je velmi špatná a značné procento osob zde žije v absolutní chudobě.

Proto stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná, neboť nepříznivá ekonomická situace v zemi původu ani opakované záplavy nejsou zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpení podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpení pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že v průběhu správního řízení (viz žádost o udělení azylu ze dne 2. 10. 2002, protokol o pohovoru ze dne 28. 11. 2002) stěžovatel setrvale uváděl, že důvodem jeho odchodu ze země původu byly opakované záplavy a špatná ekonomická situace. V kasační stížnosti k tomu namítá, že tyto okolnosti je možno vnímat jako důvody pro udělení humanitárního azylu.

K této kasační námitce, podřaditelné pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na svoji ustálenou judikaturu (viz např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003), podle níž „na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).“ Míra správního uvážení správního orgánu je tedy za situace, kdy se ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. Přitom prostor soudního

přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je v souladu s citovaným judikátem naopak omezen, což však jistě ani ve vzájemné kombinaci neznamená, že by přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu.

V daném případě Nejvyšší správní soud nezjistil nic, co by svědčilo o naznačené libovůli ze strany žalovaného při jeho úvahách o udělení humanitárního azylu a obdobné lze konstatovat i v případě napadeného rozsudku krajského soudu. Jak totiž vyplývá z okolností projednávané věci, tíživost sociálního postavení stěžovatele je dána celkovou ekonomickou situací v jeho zemi původu a opakujícími se (nikoliv neočekávanými a nahodilými) přírodními událostmi, postihujícími značnou část obyvatel, a zjevně nedosahující intenzity pro udělení humanitárního azylu, zákonem vymezeného jako výjimečného institutu určeného pro individuální odůvodněné případy. Jak totiž zdejší soud uvedl již dříve (rozsudek ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004), „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

Nejvyšší správní soud proto k této stížnostní námitce uzavírá, že tíživá sociální situace stěžovatele není sama o sobě postačujícím důvodem pro udělení humanitárního azylu, takže se krajský soud nedopustil nezákonnosti, když argumentaci stěžovatele neshledal relevantní z hlediska existence tohoto důvodu pro udělení azylu (obdobně viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 5 Azs 3/2003).

K druhému uplatněnému stížnostnímu důvodu, tzn. k tvrzeným vadám řízení [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel nikterak nekonkretizuje, jakých vad se měl žalovaný v řízení dopustit, když toliko namítá, že žalovaný dostatečně nezdůvodnil své závěry o tom, že stěžovateli neudělil humanitární azyl. Jak již bylo konstatováno výše, na udělení azylu z humanitárního důvodu není subjektivní právo a i soudní přezkum se proto redukuje na jakousi pojistku před libovůlí správního orgánu. V projednávané věci tuto libovůli Nejvyšší správní soud nezjistil a závěry žalovaného i krajského soudu považuje za odpovídající dikci a smyslu zákona. Proto ani tato stížnostní námitka nebyla shledána důvodnou, jelikož kasační stížnost představuje procesní prostředek k ochraně subjektivně veřejných práv, nemůže však být vykládán jako nástroj, zaručující úspěch ve správním a soudním řízení pro případ nesouhlasu stěžovatele s jeho výsledkem.

Lze proto uzavřít, že polemika stěžovatele se způsobem a rozsahem skutkového zjišťování, prováděným žalovaným, byla v podané žalobě i v kasační stížnosti povytce zcela obecná. Na tuto obecnost reaguje Nejvyšší správní soud tak, že jakkoliv je správní orgán povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci, rozhoduje se v azylovém řízení o žádosti o udělení azylu a žadatel o azyl je proto stížen břemenem tvrzení, s nímž se následně správní orgán musí řádně vypořádat. Za procesní situace, kdy stěžovatel neoznačil žádné důkazy k prokázání svých tvrzení (což nebyla jeho povinnost, nýbrž právo), tak ani nestanovil jasné

rámce pro další proces dokazování, vedený správním orgánem. Jinak řečeno, právu účastníka správního řízení předkládat argumentaci a důkazy koresponduje povinnost správního orgánu se s těmito podáními řádným a přezkoumatelným způsobem vypořádat. Pokud však účastník řízení na toto své právo rezignuje, nelze spatřovat pochybení na straně správního orgánu, který na výhrady vedené toliko v obecné rovině reaguje rovněž zobecňujícím způsobem a za účastníka „nedomýšlí“ bližší konkrétní. Rovněž v žalobě podané ke krajskému soudu se stěžovatel omezil na pouhý výčet zákonných ustanovení, která měla být žalovaným porušena, přičemž však tato porušení jsou formulována apodikticky a bez bližší specifikace, takže ani krajskému soudu nelze vytknout bližší nezohlednění konkrétní situace stěžovatele.

Ze všech shora uvedených příčin Nejvyšší správní soud v daném případě nezjistil naplnění namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. ledna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu